

KAZALO

UVOD	9
POLITIČKI POČECI ANTUNA I STJEPANA RADIĆA	21
OSNIVANJE HRVATSKE PUČKE SELJAČKE STRANKE I DJELATNOST DO 1914.	37
Pripreme i osnivanje Hrvatske pučke seljačke stranke	37
Razvoj stranke od 1907. do 1908.	43
<i>Živo hrvatsko pravo na Bosnu i Hercegovinu</i>	49
<i>Današnja financijalna znanost</i>	52
Tekst Antuna Radića „Hrvati i carevina“	54
<i>Savremena ustavnost.</i>	56
HPSS u Hrvatskom saboru.	57
<i>Hrvatski politički katekizam.</i>	60
SRPSKA I RUSKA POLITIKA PREMA HRVATSKOJ KAO SUPROTNOST POLITICI HPSS-a PRIJE I U PRVIM GODINAMA PRVOGA SVJETSKOG RATA	63
Formuliranje srpskih ratnih ciljeva	63
Od ubojstva Franje Ferdinanda do početka rata – srpski i ruski dio odgovornosti za izbijanje rata.	75
Početak rata 1914.	77
<i>Crna ruka</i>	85
Francuska potpora Srbiji	87
Srpski intelektualci i ratni ciljevi	87
Godina 1915.	89
Ljubomir Stojanović i Aleksandar Belić u Petrogradu 1915.	92
Korespondencija ruskog cara i srpskog prijestolonasljednika o „oslobođenju“ Slavena	94
LONDONSKI UGOVORI I OSNIVANJE JUGOSLAVENSKOG ODBORA	95

POLITIČKI RAZVOJ U HRVATSKOJ 1915–1917.	98
Spomenica Papi 1915.	98
Saborske rasprave u lipnju 1915.	99
Ivo Pilar o jedinstvu hrvatskoga naroda i pokrajina	100
Jugoslavenski odbor u prvim nesporazumima sa srpskom Vladom	105
HPSS u Hrvatskom saboru 1914–1916.	109
Prijedlozi saborskih adresa 1917.	111
Osnivanje Jugoslavenskog kluba 1917. u Carevinskom vijeću	115
Krfska deklaracija	119
„Hrvatsko državno pravo kao cimer protuslavenskoj srpskoj politici“	121
PROSINAC 1918. – UJEDINJENJE ILI OKUPACIJA	123
Reakcija HPSS-a na Svibanjsku i Krfsku deklaraciju	123
David Lloyd George i Thomas Woodrow Wilson o budućnosti	
Austro-Ugarske	124
Zagrebačka deklaracija	129
Stjepan Radić u Pragu u travnju i svibnju 1918.	133
Kongres potlačenih naroda Austro-Ugarske u Rimu	137
Pitanje priznanja južnoslavenskih naroda od strane Antante	139
Trumbićev poziv SAD-u na vojnu intervenciju u Hrvatskoj	151
Osnivanje Narodnog vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba	152
Sjednica Hrvatskoga sabora 29. listopada 1918.	157
Nastavak političkih sukoba Jugoslavenskog odbora sa srpskom Vladom	165
Nastojanja Narodnog vijeća da dobije međunarodno priznanje	
Države SHS	166
Izaslanstvo Narodnog vijeća sa srpskim vojnim zapovjedništvom	169
Ženevska konferencija	175
Narodno vijeće u studenome 1918.	179
Prvi poslijeratni Radićevi zahtjevi za očuvanje hrvatske državnosti	184
Sjednica Narodnog vijeća 23. studenoga 1918.	186
Radićev govor na sjednici Narodnog vijeća 24. studenoga 1918. i odlazak	
izaslanstva Narodnog vijeća u Beograd 27. studenoga 1918.	193
Izaslanstvo Narodnog vijeća s regentom Aleksandrom 1. prosinca 1918.	198
Trumbić i Jugoslavenski odbor poslije 1. prosinca 1918.	200
Osvrti povjesničara na stvaranje Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca	202
HPSS / HRSS / HSS 1919–1928.	213
Prvi koraci HPSS-a u otporu srpskoj hegemoniji	213
Otpor hrvatskoga puka novoj vlasti	226
Pobuna zbog žigovanja stoke.	229

Poruka regentu Aleksandru 1921.	230
<i>Državno uređenje ili Ustav neutralne seljačke republike Hrvatske</i>	231
Milan Rojc o Stjepanu Radiću	233
Vidovdanski ustav.	236
Memorandumi i predstavke HRSS-a 1922.	237
Intervju Stjepana Radića svjetskim novinama 1922.	242
Odgovori na Radićevu politiku u srpskim medijima	243
Skupštinski izbori 18. ožujka 1923.	245
<i>Markov protokol</i> 1923.	248
<i>Hrvatsko pitanje</i> Rudolfa Horvata	251
Radićeva nastojanja u inozemstvu 1923. i 1924.	256
Radić 12. listopada 1924. u Vrpolju.	257
Lazar Marković o hrvatskoj politici	261
Sporazum HRSS-a i Radikala	264
HSS u Oblastnoj skupštini Zagrebačke oblasti 1927/1928.	277
Osnivanje Seljačko-demokratske koalicije i atentat u beogradskoj Skupštini.	286
VLADKO MAČEK NA ČELU HSS-a	295
Maček od stupanja na čelo HSS-a do proglašenja Šestosiječanjske diktature	295
Proglašenje diktature 6. siječnja 1929.	307
Zagrebačke punktacije	316
Skupštinski izbori 5. svibnja 1935.	324
Seljačka sloga, Gospodarska sloga i Hrvatska seljačka zaštita.	326
Sporazum Seljačko demokratske koalicije i srpske Udružene opozicije 8. listopada 1937.	331
<i>Ekonomski podloga hrvatskoga pitanja</i> Rudolfa Bičanića	333
Uloga Mihovila Pavleka Miškine u HSS-u	338
Skupštinski izbori 11. prosinca 1938.	339
Sporazum Cvetković-Maček	343
HSS od početka Drugoga svjetskog rata do proglašenja Nezavisne Države Hrvatske	353
Proglašenje Nezavisne Države Hrvatske 10. travnja 1941.	362
ZAKLJUČAK	367

PRILOZI

Stjepan Radić: „KAKO ĆEMO IZ NAŠEG ZLA U DOBRO“ (1902)	373
Nikola Stojanović: „SRBI I HRVATI“ (1902)	376

Stanoje Stanojević „NAŠE PRETENZIJE“ (1914)	379
„OSLOBOĐENJE SLOVENA“ (1915)	381
Nikola Pašić: „VELEPOSLANICIMA SRBIJE U PARIZU, LONDONU I VAŠINGTONU“ (27. kolovoza 1918)	383
„ANTE TRUMBIĆ NIKOLI PAŠIĆU“ (kraj rujna 1918)	385
„MEMORANDUM ANTE TRUMBIĆA ENGLESKOJ VLADI...“ (7. listopada 1918)	388
„PORUKA ZASTUPNIČKE REPUBLIKANSKE VEĆINE BANSKE HRVATSKE REGENTU SRBIJE ALEKSANDRU...“ (1921)	390
„SPOMENICA ‘HRVATSKOG BLOKA’“ (1922)	396
„PREDSTAVKA HRVATSKOG BLOKA NIKOLI PAŠIĆU“ (25. veljače 1922)	399
„ZAKLJUČCI HRVATSKOGA NARODNOG ZASTUPSTVA...“ (25. ožujka 1923)	401
„UBISTVO PAVLA RADIĆA I DR. BASARIČEKA...“ (1928)	403
„G. RADIĆ TRAŽI PERSONALNU UNIJU SLOBODNE HRVATSKE SA SRBIJOM...“	411
„ZAGREBAČKA ‘PUNKTACIJA’ (1932).	413
„VRAĆANJE NA ‘ISHODNU’ GODINU“ (1932)	417
„REZOLUCIJA ZAGREBAČKIH OPOZICIONARA“ (<i>Vreme</i> , 1932)	420
RAZGOVOR S VLADKOM MAČEKOM U PARIŠKOM <i>LE PETIT PARISIEN</i> (<i>Le petit Parisien</i> , 1933)	422
„NEMA SPORAZUMA, NEMA IZMIRENJA“ (<i>Politika</i> , 1933)	427
GOVOR VLADKA MAČEKA NA SJEDNICI HRVATSKOG NARODNOG ZASTUPSTVA 29. KOLOVOZA 1939.	429
GOVOR AUGUSTA KOŠUTIĆA NA SJEDNICI HRVATSKOG NARODNOG ZASTUPSTVA 29. KOLOVOZA 1939.	431
SUMMARY	437
IZVORI I LITERATURA.	439
Arhivska građa.	439
Objavljena građa.	439
Novine i časopisi.	440
Monografije i članci.	440
KAZALO IMENA	447
BILJEŠKA O AUTORU	455